

ΣΤΑΝΙΣΛΑΟΣ Α΄, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ.

Ο ΣΤΑΝΙΣΛΑΟΣ Α΄, βασιλεὺς Πολωνίας, μετέπειτα δὲ δοῦξ Λοθαριγγίας ἔ Βάρας, ἦτον ἄνθρωπος καταπολλὰ ιδιότροπος, καὶ ἡ ἱστορία του εἶναι εἰς τὸ ἄκρον διδακτική.

Ἐγεννήθη ἰδὲ εἰς Λεόπολιν, τὸ 1677, ἀπὸ οἰκογένειαν λαμπράν. Τὸν καιρὸν αὐτοῦ ἐφημίζοντο διὰ τρυφήν καὶ ἀσωτίαν οἱ Πολonoί. Εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του, ὡς καὶ εἰς παντὸς ἄλλου ἐπισήμου εὐγενοῦς, ἔβλεπέ τις καθημέραν συμπόσια, παιγνίδια, καὶ πολυειδεῖς ἄλλας διασκεδάσεις καὶ ἡδονάς, φθαρτικάς καὶ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὑγείας. Ἀλλ' ὁ Στανίσλαος, μολονότι ἐγεννήθη εἰς τὸ μέσον πλούτου καὶ λαμπρότητος, εἶχεν ἀντιπάθειαν τινὰ φυσικὴν εἰς ὅλα τὰ τοῦ συρμῆ. Μολονότι ἐπερικυκλῆτο ἀπὸ ἀντικείμενα τὰ πλέον τρυφηλὰ, ἔ μολονότι σύνωρα ἐγέμισαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μὲ τὰς ἐπιπολαίους ἰδέας τῆς Γαλλικῆς εὐπροσηγορίας, μολονότι ἐκολακεύετο ἀδιακόπως, καὶ δὲν ἐσυγχωρεῖτο ποτὲ νὰ ἴδῃ πενίαν καὶ κακοπάθειαν, μ' ὅλα ταῦτα, ἦτον ἐχθρὸς ἀσπονδος πάσης τρυφῆς καὶ ἀσωτίας, καὶ συνήγορος θερμὸς σωφροσύνης, ἀρετῆς, καὶ ἀπλότητος.

Μειράκιον ἀκόμη τὴν ἡλικίαν, ἀπέβαλεν ἀπ' ἐμπροσθεν αὐτῆς ὅλα τὰ μὴ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, καὶ ἤρchiσε τρόπον ζωῆς αὐστηρότατον, τὸν ὁποῖον καὶ ἐξηκολούθει καθ' ὅλας τὰς διαφόρους θέσεις καὶ μεταβολὰς τοῦ πεποικιλμένου βίου του. Ποτὲ δὲν ἐκοιμᾶτο ἐπὶ στρώματος. Ἀπὸ ἢ τρία σανίδια, ὑψωμένα ὀλίγον τι ὑπεράνω τοῦ πατώματος, καὶ σκεπασμένα μὲ μιᾶς ἄρκτης ἔν μόνον δέρμα, ἐσυγκρότουν τὴν κλίνην αὐτοῦ. Διὰ προσκεφάλαιον μετεχειρίζετο προσέτι σανίδιον, βαλμένον ὀλίγον γυρτὰ, καὶ σκεπασμένον ὡσαύτως μὲ ἄρκτου δέρμα· τὸ ἐπάπλωμά του δὲ συνίστατο ἔ αὐτὸ ἀπὸ δέρμα τῆ αὐτοῦ ζῶς.

Εἰς τὴν κλίνην ταύτην ἐμβαίνειν ὁ Στανίσλαος τακτικὰ εἰς τὰς ἑννέα τὸ ἑσπέρας, ἐσηκόνετο δὲ εἰς τὰς τρεῖς τὸ πρωῒ. Καταρχὰς μὲν εἶχεν ἄνθρωπον νὰ τὸν ἐξυπνίξῃ, ὁπότεν ἐκοιμᾶτο ὑπὲρ τὸ διωρισμένον· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐσυνείθισε τόσον εἰς τὴν πλέον ἀκριβῇ τάξιν, ὥστε ποτὲ δὲν εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς κλίνης δέκα λεπτὰ ὕστερον ἀπὸ τὴν προειρημένην ὥραν.

Τὴν τράπεζαν εἶχε τόσον ἀπλὴν, ὅσον τὴν κλίνην. Ἐπρογευματίζεν εἰς τὰς ἑπτὰ, ἐγευματίζεν εἰς τὰς δώδεκα, καὶ ἐδειπνεῖ εἰς τὰς πέντε. Βρῖζινος ἄρκτος καὶ γάλα ἐσυγκρότουν τὸ πρόγευμα καὶ δεῖπνόν του· κρέας δὲ ἢ ὀψάριον τὸ γεῦμα, μὲ τινα λάχανα καὶ ὀπώρας. Διὰ ποτὸν δὲν μετεχειρίζετο ποτὲ ἄλλο τι παρὰ καθαρὸν πηγαῖον ὕδωρ.

Ἡ ἱματιοθήκη τοῦ Στανίσλαου δὲν περιεῖχε ποτὲ παρὰ δύο στολὰς, τὰς ἀρμοδίας εἰς τὸ κατὰ καιρὸν ὑπούργημά του· ἡ ὕλη δὲ, ἐκ τῆς ὁποίας ἦτο κατεσκευασμένη ἡ κοινὴ φορεσία τῆς, δὲν ἦτο ποτὲ παρὰ μέσης ποιότητος.

Ὁ Στανίσλαος δὲν ἡγάπα ποσῶς νὰ τὸν περιτριγυρίζωσι πολυάριθμοι δοῦλοι. Κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐκαθάριζε τὰ ἰδιά του ἱμάτια καὶ ὑποδήματα, καὶ πάντοτε ἐνδυνεν αὐτὸς ἐαυτόν. Οὔτε κουρέα δὲν ἐμεταχειρίζετο. Ἀφοῦ δ' ἐγενε βασιλεὺς, ὀλιγόστευσε μεγάλως τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων εἰς τὴν αὐλήν, πράττων αὐτὸς πάντοτε πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο.

Οὐδεμίαν στιγμὴν ἐδαπάνᾳ ποτὲ ἀργός· ἀλλὰ σταθερῶς καὶ ἀδιαλείπτως ἀφίερονεν ὅλον τὸν καιρὸν αὐτοῦ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἰδίου του χαρακτῆρος καὶ τῆς καταστάσεως τῶν περικύκλω αὐτοῦ.

Εἰς τὴν κατοικίαν του ἐβασίλευεν ἡ ἀπλότης καὶ ἡ καθαριότης. Τίποτε δὲν εἰσχωροῦσεν εἰς αὐτήν, μόνον διότι ἦτο καινοπρεπές. Οὐδὲ κάτοπτρα ἔβλεπέ τις ἐκεῖ, οὐδὲ τάπητας, οὐδὲ περιπετάσματα, οὐδὲ πολυελαίους, οὐδὲ κἀνὲν ἐκ τῶν πολυτελῶν ἄλλων ἐπίπλων, ὅσα καλλωπίζουν τοὺς θαλάμους τῶν ὀπαδῶν τοῦ συρμοῦ· ἀλλὰ μόνον μίαν κοινὴν τράπεζαν καὶ ὀλίγας τινὰς ἀπλὰς καθέκλας.

Ὁ Στανίσλαος, εἰς βραχυλογίαν, ἀπέφευγε παντοῦ καὶ πάντοτε τὴν ἀσωτίαν ἔ τὰς ὑπερβολὰς τοῦ συρμῆ· μολονότι διὰ τοῦτο ἐπεριγελάτο πολλὰκις ὑπὸ συγγενῶν καὶ φίλων, οἵτινες ἐφρόνουν, ὅτι ἡ ἐπίδειξις καὶ ἡ τρυφὴ συνεργοῦν τὰ μέγιστα πρὸς ὑψωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ σφαλερὸν ὁμῶς τῆς γνώμης ταύτης δὲν ἤργησεν ἐμπράκτως ν' ἀποδείξῃ πρὸς αὐτοὺς ὁ Στανίσλαος.

Εἰς τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐδιωρίσθη πρέσβυς εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐλήν ὑπὸ τῆς Πολωνικῆς Διαίτης. Τὸ δὲ 1704, ὡν ἤδη παλατῖνος καὶ στρατηγός, ἀπεστάλθη πρὸς τὸν Σβεκίας Κάρολον IB΄, ὅστις εἶχεν ἐφορμήσειν εἰς τὸ βασιλεῖον μὲ σκοπὸν νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν Αὐγουστον Σαξονίας. Εἰς συνδιάλεξιν δέ τινα μετὰ τοῦ Σβέκου μονάρχου, τόσον εἰλκυσε τὴν εὐνοίαν καὶ ὑπόληψιν αὐτοῦ, ὥστε ἀμέσως ἀπεφάσισεν ὁ Κάρολος νὰ τὸν ὑψώσῃ εἰς τὸν Πολωνικὸν θρόνον· τὸ ὁποῖον καὶ κατώρθωσεν εἰς ἐκλογὴν γενομένην ἐνώπιον τοῦ Σβέκου στρατηγοῦ τὴν 27ην Ἰουλίου, 1704.—τὸν καιρὸν τοῦτον δὲν ἦτο παρὰ εἰκοσιεπτὰ ἐτῶν ἡλικίας ὁ Στανίσλαος.

Ἀλλὰ μολονότι ὁ θαυμάσιος οὗτος ἀνὴρ ἐβασίλευε τώρα εἰς ἑν ἀπὸ τὰ μεγαλῆτερα ἔθνη.

οὐδὲ στιγμιαίως μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐξέκλινεν εἰς ὑπερβολὴν τινὰ ἢ ἀσωτίαν, οὔτε ποσὼς ἠλλαξε τὴν προτέραν αὐτοῦ ζωὴν. Ἡ ἀπλότης, ἣτις ἐπερικύκλου αὐτὸν ὡς ψιλὸν εὐγενῆ, ἐλαμπεν ἀκόμῃ εἰς τοὺς βασιλικούς του θαλάμους· καὶ εἰς τὴν αὐλὴν του δὲν ἐσυγχωροῦντο οὐδ' ἐντρυφήματα οὐδὲ συμπόσια. Τὴν εὐδαιμονίαν του ἐζητεῖ ὄχι εἰς ματαίας διατριβάς, ἀλλ' εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ του.

Ἀκωλύτως εἰσῆρχοντο πρὸς αὐτὸν ὅλοι· δὲν ὑπῆρχαν οὐδὲ σωματοφύλακες, οὐδὲ διατυπώσεις, οὐδ' αὐλικοί, νὰ τὸν καθιστάνωσι δυσπρόσιτον ἢ ἀπρόσιτον εἰς τοὺς πένητας ἢ καταδυναστευμένους. Τοῦ Στανίσλαου τὸ πρόσωπον ἐλαμπεν ἀπὸ πραότητα καὶ ἀγάπην ἐξίσου πρὸς τὸν ψωμοζήτην καὶ πρὸς τὸν ἰσχυρότερον πρίγκιπα τοῦ βασιλείου· καὶ ἡ αἰτησις ἢ πρόσκλησις τοῦ ἐνὸς ἠκούετο καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ τοῦ ἄλλου. "Ὅχι μόνον δὲ ἦνοιγε τὰς θύρας τῆς βασιλικῆς του αὐλῆς πρὸς ὅλους τοὺς χρεῖαν ἔχοντας νὰ ἐμβῶσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀδιστάκτως διεπέραν τὸ ταπεινὸν πρόθυρον τοῦ πτωχοτάτου ἐκ τῶν ὑπηκόων του. Λιτήρχετο περὶ τὰς διαφοροὺς κώμας τῆς βασιλείας· ἐπεσκέπτετο τὸν χωρικὸν εἰς τὴν καλύβην αὐτοῦ—ἠρεῖνα τὰ πάντα περὶ τῆς χαρᾶς καὶ λύπης του, καὶ, εἰ δυνατόν, ἠϋξανε τὴν μίαν, καὶ ἐλάφρυνε τὴν ἄλλην· συγκαθίζων δὲ μετὰ τοῦ χωρικοῦ καὶ ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν ἀγροτικὴν τράπεζαν, ἥ μετέχων τῆς τροφῆς των, ἐνθάρρυνεν αὐτοὺς νὰ ὑπομένωσιν εὐχαρίστως ὅλους τοὺς μόχθους καὶ τὰς κακοπαθείας τῆς ζωῆς των. "Ὅτε δὲ, εἰς τὸν ἀποχαιρετισμὸν, ἔβλεπεν αὐτοὺς πολλάκις, μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, καὶ μὲ χεῖρας ὑψωμένας πρὸς τὸν οὐρανὸν, νὰ δέωνται ὑπὲρ τῆς εὐμερείας ἢ μακροημερεύσεως τοῦ εὐεργέτη των—αὐτὸς, ἦγουν, ὁ βασιλεὺς εἰκοσιδύο ἑκατομμυρίων ἠρωϊκοῦ λαοῦ, δὲν ἥσυχνετο νὰ ἐναγκαλίζεται ἔως καὶ τὸν χωρικόν, καὶ νὰ μιγνύῃ τὰ δάκρυά του μὲ τὰ τῶν ὑπηκόων του.

Ἄν καὶ τοῦ Στανίσλαου ἡ κυβερνήσις ἦτο βραχυτάτη, ἐθεμελίωσε, μ' ὅλον τοῦτο, εἰς τὸ διάστημα αὐτῆς πολλὰ κατὰστάματα φιλάνθρωπικά, ἐβελτίωσε μεγάλως τὴν κατάστασιν τῶν χωρικῶν, καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός του ἐχαλίνωσε τὴν ἐπικίνδυνον διαφθοράν ἡθῶν καὶ ἔξεων, ἣτις ἐπαπειλοῦσεν εἰς τὴν ἐπικράτειαν δεινὸν τινὰ ὄλεθρον.

Ἀλλὰ φεῦ! ἡ Πολωνία δὲν εἶχε μοῖραν ν' ἀπολαύῃ πολὺν χρόνον τὴν πατρικὴν τοῦ Στανίσλαου διοίκησιν. Ἐδιώχθη ἐκ Βαρσαβίας ὑπὸ τοῦ ἀντιζήλου του Αὐγούστου, ἢ καθυπεβλήθη εἰς πολλὰς ἀποτυχίας καὶ τάλαιπωρίας,

τὰς ὁποίας ὑπέφερεν, ὡς πᾶσαν ἄλλην τύχης ἐναντιότητα, μὲ θαυμάσιον ὑπόκλισιν, ἕως τοῦ 1719, ὅτε ἡ Γαλλικὴ αὐλὴ ἦνοιξε πρὸς αὐτὸν καταγώνιον εἰς Οὐεισσέμβουργον τῆς Ἀλσατίας. Ἐνταῦθα ἔμεινεν εἰς ἀφάνειαν καὶ τὴν συνήθη του ἀπλότητα μέχρι τοῦ 1725 ἔτους, κατὰ τὸ ὅποιον ἀπροσδοκῆτως ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, ἡ πρίγκιπισσα Μαρία, ἐκλέχθη σύζυγος ὑπὸ Λοδοβίκου ΙΕ', βασιλέως τῆς Γαλλίας. Πολλὰι προτάσεις ἔγιναν τότε εἰς τὸν Στανίσλαον νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὴν ταπεινὴν αὐτοῦ κατοικίαν εἰς βασιλικὸν τι παλάτιον ἐν Παρισίοις· ἀλλὰ τόσον ἐφοβεῖτο τὴν Γαλλικὴν τρυφήν καὶ τὰ Γαλλικὰ ἥθη, καὶ τόσῃν ἀπέχθειαν εἶχε νὰ κατοικῇ εἰς τὸ μέσον ἀσωτίας καὶ ῥαδιουργίας, ὥστε ἀπέμεινεν εἰς τὸ Οὐεισσέμβουργον μέχρι τοῦ 1736· τότε δὲ τὸν ἐχαρίσθησαν διὰ βίου τὰ δουκὰτα Λοθαριγγίας καὶ Βάρας.

Ἐνταῦθα, κυρίαρχος πάλιν ὁ Στανίσλαος, ἐξηκολούθει ἀκλόνητος εἰς τὰς ἀρχάς του. Μὲ τοσαύτην ἀπλότητα ἦσαν ἅπαντα διατεταγμένα εἰς τὴν οἰκίαν του, ὥστε ὁμοιάζε τὴν διατριβὴν πένητος εὐγενοῦς μᾶλλον παρὰ τὴν αὐλὴν κυρίαρχου δουκός. Ἀλλὰ, μολονότι ἐφαίνετο πτωχὴ ἀπὸ τὰ καλὰ τοῦ κόσμου, ἀπὸ καλοκάγαθίαν ὁμως, καὶ εὐγενεῖς σκοποὺς, καὶ χρηστὰ ἔργα, ἐπλούτει ὑπὲρ ὅποιονδήποτε αὐτοκρατορικὸν ἢ μοναρχικὸν παλάτιον, εἴτε ἀρχαῖον εἴτε νεώτερον.

Ὁ Στανίσλαος κατέστησεν εὐδαίμονα τὴν μικρὰν αὐτοῦ χώραν διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν σπανίων ἐκείνων ἀρετῶν, αἵτινες ἠξίωσαν αὐτὸν τοῦ ἐπωνυμίου Στανίσλαος ὁ Ἀγαθοποιός. "Ὅχι μόνον ἀνεκούφισε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ ὑπερόγκους φόρους, ἀλλὰ καὶ δι' αὐστηρᾶς οἰκονομίας ἠμπόρεσε νὰ θεμελιώσῃ πολλὰ ὠφέλιμα ἐλεημονητικά κατὰστάματα, καὶ νὰ προστατεύῃ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Τὸ παράδειγμα δὲ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς του ἐπέφερε μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του τοιαῦτα μόνιμα εὐεργετικά ἀποτελέσματα, ὥστε τὴν σήμερον ἀκόμῃ παρατηροῦνται ἵχνη ἀπλῆς καὶ ἀδόλου καρδίας εἰς τὴν ἐσχάτην ταύτην τῶν ἐπικρατειῶν του.

Ὁ Στανίσλαος ὑπερῆγάπα τὴν φιλολογίαν, καὶ συνέγραψε φιλοσοφικά, ἠθικά, καὶ πολιτικά, τὰ ὁποία ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Πονήματα τοῦ Ἀγαθοποιοῦ Φιλοσόφου. Ἀπέθανε δὲ τὸ 1766, 89 ἐτῶν ἡλικίας. Μέχρι τελευταίας στιγμῆς διετήρει ὅλην τὴν νεαρὰν δραστηριότητα τῶν νοητικῶν καὶ φυσικῶν αὐτῆς δυνάμεων. Ἀλλὰ, μολονότι αὐτὸς πλέον δὲν ὑπάρχει, ἡ μνήμη του ὁμως ζῇ, καὶ θέλει ἐξακολουθεῖν νὰ ζῇ, δι' ἑκατονταετηρίδας πολλὰς ἐτι, μεταξὺ τῶν κατοίκων Πολωνίας, Λοθαριγγίας,

καὶ Βάρας. Ποτὲ δὲν προφέρεται τὸνομα Στανίσλαος ἐνώπιον αὐτῶν, χωρὶς νὰ ἐκχειλίσωσιν ἀπὸ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης δάκρυα οἱ ὀφθαλμοὶ των.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΒΙΟΣ.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ βίος ὁμοιάζει δρόμον, ὅστις τελευτᾷ εἰς κρημνὸν φοβερώτατον. Εἰδοποιούμεθα τοῦτο εἰς τὸ πρῶτον βῆμα τῆς ὁδοιπορίας· ἀλλὰ μᾶς εἶναι γραπτὸν, καὶ ἀνάγκη πᾶσα νὰ προβαίνωμεν. Προχωρεῖτε! προχωρεῖτε! Ἀνυμῶς ἀκαταμάχητος, ὁρμὴ τις ἀκάθεκτος, μᾶς ὠθεῖ ἔμπροσθεν· καὶ ἀναγκάζομεθα ὁλονέν νὰ προβαίνωμεν εἰς τὸν κρημνόν. Χίλια ἀποτυχία, χίλιοι πόνοι, κόποι, καὶ ἐνοχλήσεις, μᾶς βασανίζουν εἰς τὸν δρόμον. Νὰ ἡδυνάμεθα μόνον ν' ἀποφύγωμεν τὸν φρικτὴν κρημνόν! "Οχι! προχωρεῖτε! Ἀνάγκη πᾶσα νὰ τρέχετε ἔμπρός· τόσον ἐργήγορα φεύγουν οἱ χρόνοι. Μ' ὅλον τοῦτο, ἀπαντῶμεν ἐνίοτε εἰς τὸν δρόμον ἀντικείμενα τινὰ εὐάρεστα, ῥέον τι ποτάμιον, παρερχόμενόν τι ἄνθος· ἡδυνόμεθα ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ σταθῶμεν. Προχωρεῖτε! προχωρεῖτε! Βλέπομεν ὅτι ὅλα τὰ περὶ ἡμῶν κατακρημνίζονται· κτύπος φοβερός! ὀλεθρὸς ἀναπόφευκτος! Ἀλλὰ ποῦ καὶ ποῦ συνάγομεν ἄνθη τινὰ, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν μαραινόμενα, καρποὺς τινὰς, ἀφανιζομένους ἐνῶ τοὺς ἀπογευόμεθα, τὰ ὅποια, μ' ὅλον τοῦτο, μᾶς εὐφραίνειν ὀλίγας στιγμὰς. Γοητεία καὶ ὀφθαλμοπλάνια ἐπικρατῇ πανταχοῦ· σπεύδομεν ἀκόμη εἰς τὸν φοβερόν κόλπον. Βαθυμὸν ἀρχίζουν ἅπαντα νὰ μαραινῶνται· οἱ κῆποι φαίνονται ὀλιγότερον ὠραῖοι, τὰ ἄνθη ὀλιγότερον ζωηρά, τὰ χρῶματα ὀλιγότερον νωπὰ, οἱ λειμῶνες ὀλιγότερον εὐθυμοί, τὰ ὕδατα ὀλιγότερον φαιδρά· τὰ πάντα παρακμάζουν, τὰ πάντα ἐκπίπτουν. Τέλος, παριστάνεται πρὸ ὀφθαλμῶν μας τὸ φάσμα τοῦ θανάτου. Αἰσθανόμεθα πλέον, ὅτι δὲν ἀπέχει πολὺ ὁ τρομερὸς κόλπος! Ἐγγίζομεν τὸ χεῖλος αὐτοῦ· ἐν ἄλλῳ βῆμα! καὶ—φρίκη κυριεύει τώρα τὰς αἰσθήσεις μας, ἡ κεφαλὴ γυρίζει, οἱ ὀφθαλμοὶ πλανῶνται! Ἀναγκαιῶς ἔτι προβαίνωμεν. Ὡ, νὰ ἡμπορούσαμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν! Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει τρόπος ἐπιστροφῆς· πτώσις δεινὴ! Τὸ πᾶν ἔγινεν ἄφαντον, τὸ πᾶν ἐχάθη. —ΒΟΣΣΟΥΕΤΙΟΣ.

Η ΑΛΛΟΤΡΙΑ ΓΥΝΗ.

ΤΑ χεῖλη τῆς ἀλλοτρίας γυναικὸς στάζουν ὡς κηρήθρα μέλιτος, καὶ ὁ οὐρανίσκος τῆς εἶναι μαλακώτερος παρὰ ἔλαιον· τὸ τέλος ὁμως αὐτῆς εἶναι πικρὸν ὡς ἀψίνθιον, ὅξυ ὡς μάχαιρα

δίστομος. Οἱ πόδες αὐτῆς καταβαίνουν εἰς θάνατον· τὰ βήματα αὐτῆς καταντοῦν εἰς τὸν ἄδην. Διὰ νὰ μὴ γνωρίσῃς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς, αἱ πορεῖαί τῆς εἶναι ἄστατοι, καὶ ὄχι εὐδιάγνωστοι. Ἀκούσατέ μου λοιπὸν τώρα, τέκνα, καὶ μὴν ἀποστραφῆτε τοὺς λόγους τοῦ στόματός μου. Κάμε τὸν δρόμον σου μακρὰν ἀπὸ αὐτῆν, καὶ μὴ πλησιάσῃς εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου τῆς, διὰ νὰ μὴ δώσῃς τὴν τιμὴν σου εἰς ἄλλους, καὶ τὰ ἔτη σου εἰς τοὺς ἀνελελήμονας· διὰ νὰ μὴν ἐμπλησθῶσιν οἱ ξένοι ἀπὸ τὴν περιουσίαν σου, καὶ οἱ κόποι σου ἔλθωσιν εἰς οἶκον ἀλλοτρίου, καὶ σὺ στενάξῃς εἰς τὰ ἔσχατά σου, ὅταν ἡ σὰρξ σου καὶ τὸ σῶμά σου κατακλωθῶσι, καὶ λέγῃς, Πῶς ἐμίσησα τὴν παιδείαν, καὶ ἡ καρδιά μου κατεφρόνησε τοὺς ἐλέγχους, καὶ δὲν ὑπήκουσα εἰς τὴν φωνὴν τῶν διδασκόντων με, οὐδὲ ἔκλυνα τὸ ὠτίον μου εἰς τοὺς νοθετοῦντάς με!—ΣΟΛΟΜΩΝ.

Ο ΗΘΙΚΟΣ ΚΩΔΕΞ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ.*

ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ. Μὴ τρώῃς μέχρι χορτασμοῦ· μὴ πίνῃς μέχρι ζάλης.

ΣΙΩΠΗ. Ἐκεῖνα μόνον λέγε, ὅσα ἐμποροῦν νὰ ὠφελήσωσιν ἢ ἄλλους ἢ τὸν ἑαυτὸν σου· ἀπόφυγε οὐτιδανὴν συνομιλίαν.

ΕΥΤΑΞΙΑ. Κάθε σου πράγμα ἄς ἔχῃ ἴδιον αὐτοῦ τόπον, καὶ κάθε σου ἔργον ἴδιον αὐτοῦ καιρόν.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ. Ἀποφάσισε νὰ ἐκτελῇς πᾶν χρέος· ἐκτελεῖ δὲ ἀνελλιπῶς πᾶσαν ἀπόφασιν.

ΑΙΤΟΤΗΣ. Μὴν ἐξοδεύῃς, πλην διὰ νὰ ὠφελῇς ἢ ἄλλης ἢ τὸν ἑαυτὸν σου· ἦγαν, μὴν ἀσωτεύῃς τίποτε.

ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ. Μὴ χάνῃς καιρόν· ἐνασχολοῦ πάντοτε εἰς τίποτε χρήσιμον· λείπε ἀπὸ περιττὰς πράξεις.

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ. Ψεῦδος καὶ ἀπάτην μὴ μεταχειρίζου· ἄς ἦναι οἱ διαλογισμοὶ σου ἁθῶι καὶ δίκαιοι, καὶ οἱ λόγοι σου παρόμοιοι.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. Μὴν ἀδικῇς κάνένα, εἴτε κακοποιῶν, εἴτε ἀμελῶν τὰς κατὰ δύναμιν ἀγαθοποιίας.

ΜΕΤΡΙΟΤΗΣ. Φεῦγε τὰς ὑπερβολὰς· πᾶν μέτρον ἄριστον.

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ. Μὴν ὑποφέρῃς ἀκαθαρσίαν τινὰ εἰς σῶμα, φορέματα, ἢ κατοικίαν.

ΑΤΑΡΑΞΙΑ. Μὴν ἀνησυχῇς διὰ οὐτιδανότητας, μήτε διὰ συμφορὰς κοινὰς, ἢ ἀναποφύκτους.

ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗ. Μιμοῦ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

* Ταῦτα συνέγραψεν ὁ Φραγκλῖνος πρὸς κανονισμόν τῆς ἰδίας του ζωῆς.